

Íslendsk-russisk sáttmálagerð

Ísland hefur gjört 3-ára handils-sáttmála við Rusland. Ísland skal lata ymsar fiskavorur fyrir 100 milj. kr. — roknað í feroyskum peningi — árlega. Afturfyrir fáa teir kol, olju, hveiti, bilar o. a.

Hetta er stærsti handils-sáttmáli, Ísland nakrantíð hefur gjört við Rusland.

TITO í Ruslandi

Í einar átta dagar hava russar samráðst við Tito á eini oyggj í Adriatarhavinum. Nú frættist, at Tito er farin til Rusland. Hann, ið annars ikki er so djárvur at ferðast við flogfari, fleyg til Sevastopol, har hann er komin saman við russiskum politikarum. Ferð Titos varð ikki kunngjörd í Jugoslavia fyrr enn fleiri tímar aftaná, at hann var farin. Menn halda, at henda ferð hansara hefur verið mikið umráðandi, tá hann fór í slíkum bráðskundi.

Styttri arbeiðstíð í Svøríki

Eitt ógvuliga týðningarmikið mál á stevnukránni hjá svenska javnaðarflokknum eins og hjá svenska javnaðarstjórnini hefur verið stytting av arbeiðstíðini niður í 40 tímar um vikuna. Stjórnin setti serstaka nevnd at viðgera málið, og nú er nevndin liðug við, ið hvussu er ein part av arbeiðinum. Fyrsta stigið verður at stytta arbeiðstíðina 3 tímar um vikuna, frá 48 niður í 45 tímar. Henda stytting skal fara fram stigvís, men verða fullkomin í 1960. Vert er at geva gætur, at henda stytting ikki á nakran hátt kemur at minka um framleiðsluna — heldur at okja hana.

Ætlanin er at lata lóggávuna áseta reglur fyri arbeiðstíðini, men hesar reglur skulu gerast galdandi, um fakfelogini á arbeiðsmarknaðinum ikki verða samd um aðrar reglur. Teoretiskt vil hetta siga, at arbeiðstíðin kann stytta til 45 tímar beinan vegin, ja, líkindi eru til at stytta hana enn meira — ella eisini gera hana longri. Treytirnar eru, at partarnir semjast. Fæst slík semja í lag, galda lógarreglurnar um arbeiðstíðina.

Hetta man vera ein sjáldan frísinnað lóg, ið her er talan um. Lóggávuvaldið ásetur tær generellu reglurnar, men loyvir teimum virkandi monnum á arbeiðsmarknaðinum, hvør á sínum øki, at seta í verk lógargreininir, soleiðis sum tær hóska best í tí dagliga lívinum.

Samrøða við Ewald Kjølbro, stjóra: Danir hava altíð víst vælvild og stuðul . . .

. . . Eg vil verja feroyingin í Føroyum

Vit nevndu í seinasta blað stóru byggiarbeiði P.f. Kjølbro, teirra millum byggingina av nýggja trolarum og farmaskipinum, ið sjálvandi kosta miljónir av krónum.

Vit spyrja tí harra E. Kjølbro, um lánini øll eru feroyskur peningur?

— Nei, — danir hava altíð víst vælvild og stuðul, eisini í hesum fori. — Høvuðstýngdin av lánunum liggur hjá donum.

— Hava danir áhuga fyri uppbygging anini av Føroyum?

— Tað má vera so millum okkum landsmenn, at vit duga at skilja millum veruleika og dreymir. Danir eru eftir míni áskoðan ikki fíggingdar okkara, hvørki tjóðarlaga ella peningaliga. Min roynd av teimum er, at teir unna okkum væl.

— Kunnu tygum sum ættarsonur Nólsoyar-Pálss siga hatta?

— Millum meg og Nólsoyar-Páll er

gloppið nóg so langt. Hann var ein maður, sum var nógvar ferðir størri enn eg, skald, siglingarmaður, hermaður, vekjari tjóðarinnar. Eg kenni meg bert sum ein lítlan mann samanborið við hann. Hann var jú Føroya fyrsti skipareigari og skipari. Kundi eg fylgt eitt sindur eftir í fótaferð hansara, so var eg væl nøgdur.

— Sjálvur eri eg ikki visur í, hvat tygum eru? Eru tygum sambandsmaður?

— Nei, ikki sambandsmaður sum forfedrarnir skiltu hetta, men eg trúgvi upp á samarbeiði við danir, sum í árhundraðið hava verið vinir okkara. Sjálvur eri eg av teirri áskoðan, at allar tjóðir, ið eru mentaðar, serliga í Vesturheimi, skulu finna hvørja aðra. — Føroya lagna verður altíð bundin at einum vinnandi, mál-

vistum fólk. Her á landi hava vit prógv fyrir, at eitt iðíð fólk er við at vinna á tað mál, ið fedrarnir hava ynskt — borið av teirra stríð og strev.

— Hvat halda tygum um javnaðarmenn í Danmark?

— Eg kenni lítið til danskan politikk — bert søguliga; men eg haldi, at javnaðarmenn í Danmark hava víst stóran áhuga fyri Føroyum.

— Vil tað siga, at teir, ið stýrdu í Danmark, áðrenn javnaðarmenn komu, ikki vístu sama áhuga?

— Ja, har spyrja tygum meg um nakað, sum eg ofta havi hugsað um, men eg haldi, at teir, ið stýrdu fyrri halva öld síðani, hava einki gjørt fyri Føroyar. Eg vil tó siga, at javnaðarstjórnin í Danmark óivað av ideologiskum orsökum hefur veitt Føroyum eina hjálpanð hand.

— Hvat halda tygu mun feroyskar javnaðarmenn?

— Eg haldi teir hava verið órealistiskar. Teir hava ikki kent tað, sum byltist í tjóðini, og teir hava verið veikir í leiðsluni.

Hvussu var stoða tygara undir Klakksvíkarstríðnum?

— Tygum eru so persónligur. Hatta var eitt stríð millum fakfelag, læknarnar — og almenningin. Mitt liv er ikki bygt á læknar. — Eg vil altíð verja feroyingin í Føroyum.

Vit nevndu, at E. Kjølbro var ein av ættarmonnum Nólsoyar-Pálss. Ein annar ættarmaðurin er Erl. Patursson. Tað kundi tí verið áhugavert at vita, um størreiðarin og formaður Fiskimannafelagsins politiskt og á annan hátt draga eina línu.

Evald Kjølbro sigur beinan vegin, at báðir eru bornir av tradisjonum, ið hvørgin vil svikja.

— Eru tit ósamdir politiskt?

— Nei! Kanska eru vit í aðalmálum ósamdir, men hjá báðum er óivað okkara lívyrki borið av tí áskoðan, hvat kann gagna okkara tjóð. Áhugamálið eru óivað tey somu, men donum fer eg ikki at geva skuldina fyrri tað, ið komið er ov stutt. . . . Politikkari eri eg ikki, men tað er skyldmaðurin. Eg eri bert ein reiðari, hvørs høvuðsmál verður at skapa nakað fyrri mína bygd. Eg trúgvi bert uppá arbeiðið og nýskapen av vinnuvegum.

... Meðan vit sita og práta, festir eygað mitt seg á ein stóran og vakran málning av konu Nólsoyar-Pálss, har hon hyggur út yvir havið, bíðandi eftir manninum, honum, ið ongatíð kom aftur. Har stendur ættarkvinna hesa fæðganna. Heilt vanligir eru teir nú ikki.

— Marghátligt er tað, harra Kjølbro, at ein familja skal hava fostrað bæði oddamanna fiskimanna og so størreiðaran mikla?

— Ja, heila lívið er marghátligt. Og so koyrir hann okkum út. — Hava tygum nú fingið nóg mikið at vita. Sleppi tygum so av garðinum. . .

Vit takka E. Kjølbro fyri samrøðuna.

Norski báturin CRUX í Føroyum eftir fiski

Ígjár kom hin nýggja báturin hjá norsku-suðuramerikulinjuni á Havnina eftir fisk. Hann skal tala 5.500 tons í Føroyum, tveir triðingar í Havn og ein triðing í Klakksvík. Fiskurin skal flytast til Salvador, Santos og Rio. Tað er vanligur Brasilfiskur — tunnur og pakkar. »Crux« er prýðiligt far, 6.000 t. Tað er nýbyggingur og hetta er fyrsti túrurin, tað ger.

Vanliga hugsanin er, at arbeiðstíðin verður longd til 9 tímar um dagin 5 dagar um vikuna. Leygardagur verður so heilur fridagur, men annars verður víst á hesar møguleikar:

1. 5 arbeiðsdagar um vikuna árið runt, 9 tímar hvør.
2. 6 arbeiðsdagar um vikuna, $7\frac{1}{2}$ tíma hvør.
3. 27 arbeiðsvikur upp á $42\frac{1}{2}$ tíma (5 dagar um vikuna upp á $8\frac{1}{2}$ tíma). Hinar vikurnar í árinum verður arbeitt sum nú, 48 tímar.
4. 18 arbeiðsvikur upp á 40 tímar og 48 tímar um vikuna hin partin av árinum.
5. Endaliga kann øll styttingin verða lögð aftrat frítíðini, hvat svarar til 3 vikurs eyka frítíð.

Sum sagt er henda stytting til 45 tímar ikki endaliga málið. Hetta er fyrsta stigið á leiðini til 40 tíma arbeiðsviku.

Í Noreg verður arbeitt við hesum sama málið og har, eins og í Svøríki eru líkindi til at fáa hetta viðtikið við tað, at javnaðarmenn sita við meiriluta. Málið er eisini frammi í Danmark, men kann ikki fremjast í lotuni, tá javnaðarstjórnin har er ein minnilutastjórn.

Tað hevði verið ein fyrimunur, um hetta skip framvegis kann flyta fisk beinleiðis úr Føroyum til Suðurland, so siglingin yvir til Noregis kann verða spard.

Vesturleið motorskaða

Vesturleið hevði verið í Havn við fiski til norska skipið »Crux« og á veg vestur aftur í Vágar í gjármorgunin tíðliga brotnaði motorurin. Rókur fer ætlandi at sigla fyrri hann.

SILDIN

Sildasolan sigur okkum, at teir í fyrradagin frættu frá 33 skipum. Av teimum høvdu 20 drigið svart, fimm høvdu $\frac{1}{4}$ tn., fyra $\frac{1}{2}$ tn., tvey $\frac{3}{4}$ tn., eitt $\frac{1}{2}$ tn. og eitt $\frac{5}{8}$ tn. Í gjár frættu teir frá 13 skipum. nýggju drógu svart, tvey høvdu $\frac{1}{4}$ tn., eitt $\frac{1}{3}$ tn., eitt $\frac{1}{2}$ tn. og eitt $\frac{3}{4}$ tn.

Innkomin ella á veg inn eru Albert 800 tn., Atlantsfarið 771, Lizze 483, Bjergvin 500, Hamranes 840, Emanuel 445, Minnie 448, Von 520, Sigatindur 242 og Kyrjasteinur 274.

Havnar Sangfelag til Moskva?

Tey tíðindi ganga, at Havnar Sangfelag er boðið til sangarastevnu, ið hildin verður komandi summari samband við festival 1957 í Moskva. vit hava ikki fingið tíðindini álitandi váttað; men vit halda okkum tó kunna siga við vissu, at tíðindini eru sonn. Talan skal vera um einar 40 sangarar, og ferðin báðar vegir verður ókeypis fyri teir lutakandi og sama vistarhaldið í Ruslandi.